УНИВЕРСИТЕ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
Катедра "Частноправни науки"

УТВЪРЖДАВАМ,
ЗАМ-РЕКТОР ПО НИД: /п/
(доц. д-р Мария Воденичарова)

ПРОГРАМА

за конкурсен изпит за докторантура по научната специалност
Право на интелектуалната собственост

ПЪРВА ЧАСТ

1. Предмет на правото на интелектуална собственост. Източници на правото на интелектуална собственост. Вътрешноправни източници. Източници на правото на интелектуална собственост в правото на Европейския съюз. Международни източници на правото на интелектуална собственост. Принципи на правото на интелектуална собственост.
2. Обща характеристика на нематериалните блага като обекти на правото на интелектуалната собственост. Видове обекти на интелектуалната собственост. Отграничение на обектите на интелектуалната собственост от други правнозакриляни блага. Обекти на ИС и вещи.
3. Авторско право. Същност и обща характеристика на произведенията. Обективна форма и творческа дейност. Видове закриляни произведения. Произведения, изключени от закрила.
4. Носители на авторското право. Автор. Юридическите лица и държавата като носители на авторски права. Съдържание на авторското право. Обща характеристика. Неимуществени права на авторите. Имуществени права. Времетраене и наследяване на авторското право.
5. Договори за използване на произведенията. Обща характеристика и особености. Класификация. Издателски договор. Договор за публикуване в периодично издание. Договор за публично представяне. Договор за публично изпълнение. Договор за използване на компютърна програма. Договор за възпроизвеждане и разпространение на звукозаписи. Договори за използване на произведения на изобразителното изкуство, на фотографията и на архитектурата.
6. Същност и особености на сродните на авторското право права. Видове сродни права. Права на артистите изпълнители. Права на продуцентите на звукозаписи и на филми.Права на радио- и телевизионните организации. Колективно управление на авторски или на сродни на тях права.

7. Свободно използване на произведенията. Използване със и без заплащане на компенсационно възнаграждение. Защита срещу нарушения на авторски права. Обща характеристика. Видове искове. Наказателноправна защита.
8. Предмет, система и източници на патентното право. Изобретение. Същност и видове. Полезен модел. Признаци за патентноспособност на изобретенията. Изключени от патентна закрила обекти. Новост. Изобретателска стъпка и промишлена приложимост.
9. Правна същност на патента. Съдържание на патентното право. Ограничения на патентното право. Право на преждеползване. Принудителна лицензия. Наследяване и прекратяване на патентното право. Недействителност на патента.
10. Съдържание на заявката за издаване на патент. Описание на изобретението. Претенции. Производство по издаване на патент пред Патентното ведомство. Обща характеристика. Контрол върху актовете на ПВ. Патентни нарушения. Защита срещу нарушения на патента.
11. Означенията като обекти на интелектуална собственост. Същност и видове означения. Характерни особености и отграничения. Фирмата като обект на интелектуална собственост. Възникване и съдържание на правото върху фирма. Особености.
12. Марката като обект на правото на интелектуална собственост. Обща характеристика. Основания за отказ от регистрация на марка. Абсолютни основания. Относителни основания за отказ. Отличителна способност. Видове марки. Колективни и сертификатни марки. Марка на ЕС.
13. Производство пред Патентното ведомство. Експертиза. Възражения. Производство по опозиция срещу заявка за регистрация на марка.
14. Съдържание на правото върху марка. Използване на марката. Разпореждане. Изчерпване на правото върху марка. Прекратяване на действието на регистрацията. Отказ от право върху марка. Отмяна на регистрацията. Заличаване на регистрацията на марка. Защита срещу нарушения на права върху марки.
15. Международна регистрация на марките по реда на Мадридската спогодба и на Протокола към Мадридската спогодба. Регистрация на марка на ЕС.
16. Географски означения. Същност и видове. Географски означения за земеделски продукти и храни. Регистрация и използване на географските означения.
17. Промишлен дизайн. Същност на промишления дизайн. Отграничение от дизайна като обект на авторското право. Новост и оригиналност на промишления дизайн. Производство по регистрация. Промишлен дизайн на Европейския съюз. Същност и видове.
18. Съдържание на правото върху промишлен дизайн. Срок на закрилата. Защита срещу нарушения на правото върху промишлен дизайн.
19. Договори за използване на обекти на индустриална собственост. Договор за лицензия. Обща характеристика. Сублицензия. Сключване и съдържание на договора за лицензия. Прекратяване на действието на договора. Договор за лицензия на изобретение. Договор за лицензия на марка. Договор за ноу – хау. Договор за франчайзинг.
20. Нелоялна конкуренция. Защита срещу нелоялната конкуренция. Правна закрила на новите сортове растения и породи животни. Правна закрила на топологията на интегралните схеми.

Литература

1. Драганов, Ж. Обекти на интелектуалната собсвтеност. С.: Сиби, 2016.
2. Драганов, Ж. Правен режим на означенията. С.: Сиела, 2006.
3. Драганов, Ж. Правна закрила на промишления дизайн в ЕС. С.: Университетско издателство „Стопанство", 2008.
4. Каменова, Цв. Международно и национално авторско право С.: БАН, 2004.
5. Манева, В. Закрила на правата на интелектуална собственост. Правоприлагане и експертиза. С.: Сиела, 2017.
6. Марков, Емил Хр. Ролята на полезния модел за техническо обновление и икономически растеж (правно-политически основи). – В: Съвременното право - проблеми и тенденции, С.: СИБИ, 2011.
7. Марков, Емил Хр. Тенденции в авторското право. – В: Юбилеен сборник в памет на професор Витали Таджер. С.: СИБИ, 2003.
8. Неделчева, Б. Право на интелектуалната собственост. С.: РОК, 2002.
9. Павлова, М. Патентно право на Република България. С.:Софи-Р, 2000
10. Саракинов, Г. Авторско право и сродните му права в Република България. С.: СИБИ, 2013.

ВТОРА ЧАСТ

Писменият изпит включва два модула. Първият модул се състои от развиване на тема от изпитната програма. Необходимо е кандидатите да демонстрират задълбочени познания в областта на правото на интелектуалната собственост и способност да боравят с правната терминология. От тях се очаква да познават отделните правни институти от областта на интелектуалната собственост, тяхното място и техните особености, да познават динамиката на развитието на правната уредба. От важно значение е да се покажат знания относно развитието на обективното право в национален и в международен аспект, както и на правото на Европейския съюз. Очаква се кандидатите да познават основните доктринални становища и практиката на съдилищата, както и актуалните проблеми пред развитието на обективното право на интелектуалната собственост.
Оценяването е на основата на пълнота и точност на предоставените отговори. Необходимо е кандидатът да отговори писмено по всяка една от подтемите на основния въпрос.

Вторият модул на писмения изпит се състои от написване на научно есе. Научното есе е по актуален проблем от теорията или от практиката в областта на правото на интелектуалната собственост, който се отличава със своята значимост и/или с научната си новост. При написването на есето кандидатът следва да постави проблема и да определи неговата правна същност и значението му за развитието на теорията и/или на практиката в областта на правото на интелектуалната собственост. Анализът следва да отчита актуалното състояние на правната уредба (национална, международна и в правото на ЕС) и на практиката. Въз основа на анализа кандидатът следва да направи обосновани заключения и изводи относно изследваното правно явление, неговата правна същност или други негови характеристики, включително да изложи виждания си за развитието на правната уредба.

Допълнителна литература

1. Дацов, П., Петров, П. Престъпления против интелектуалната собственост. С.: Сиела, 2011.
2. Коджабашев, М. Обекти на авторското право - разграничителни критерии. - Собственост и право, 2004, № 3, 61-67.
3. Коджабашев, М. Полезният модел-обект на правна закрила, критерии за оценка. - Собственост и право, 2006, № 10, 74 – 79.
4. Коджабашев, М. Признаци на патентоспособното изобретение. – Интелектуална собственост, 2002, № 11, 21-22.
5. Лозев, Е. Авторско право върху произведения на изобразителното изкуство. С.: Фенея, 2010.
6. Манева, В. Патентното нарушение. С.: Ромина, 2008.
7. Манева, В. Правата на интелектуална собственост и правата на човека. - Съвременно право, 2014, № 4, 29-46.
8. Манева, В. Правото на авторство върху обектите на интелектуална собственост. - Правна мисъл, 2007, №4, 3-11.
9. Марков, Е. Авторското право за края на века. Правото върху произведение. - Правна мисъл, 1994, № 1, 31 – 37.
10. Марков, Е., Предотвратяване на нелоялната конкуренция, сп. Търговско право, 1996, № 3-4, 30-38.
11. Марков, Емил Хр. Договорът за патентно кооперирание (PCT). С.: Легиста, 1995.
12. Неделчева, Б. Външноикономически договор за предаване на ноу-хау. – Във: Външнотърговски бизнес – правни аспекти, под редакцията на проф. д-р Чудомир Големинов, С.: ПК „Юс комерс-93" – София.
13. Неделчева, Драганов, Марков, Киркорян-Цонкова, Андреев. ЗИД ЗАПСП – тревогите са още по-големи - Търговско право, 2011, № 2, 51-58.
14. Неделчева, Драганов, Марков, Киркорян-Цонкова, Батаклиев, Андреев. Изменения в правната уредба на фирмата – тревоги. - Търговско право, 2011, № 2, 49-58.
15. Павлова, М. Уредбата на служебните изобретения по ЗПат. - Съвременно право, 1996, № 5, 33 – 43.
16. Павлова, М. Правна закрила на промишления дизайн. – В: Юбилеен сборник в памет на професор Витали Таджер. С.: СИБИ, 2003.
17. Саракинов, Г. Авторското право в музиката,. С.: СИБИ, 2009.
18. Саракинов, Г. Относно авторските права на архитектите – проектанти. С.: ИК „Труд и право", 2014.
19. Саракинов, Г. Патентно право в Република България. С.: СИБИ, 2010.

…..……/п/……..
РЪКОВОДИТЕЛ НА КАТЕДРА
„ЧАСТНОПРАВНИ НАУКИ"